

Madialeva: unha homenaxe ás mulleres aldeás que tecen os fíos invisibles do relato

Volvendo ao lugar no que as conversas se cruzan co raiar do sol na aira, Ana Moreiras vén de presentar a súa primeira obra literaria, *Madialeva*, na vella escola rural de Miraz (Friol). Unha desas nenas con inclinación artística que o sistema educativo non soubo alimentar como é debido, esta luguesa de nación e profesora de vocación xunguiu a súa habilidade coa pluma co seu amor pola tradición oral e desa unión saíu un marabilloso resultado: unha novela gráfica sobre o rural galego pragada de homenaxes entreveradas ás mulleres da aldea.

Historias de vida de Hortensia de Trina, Manola de Bouzaboa e Marisa de Raposo cociñadas a lume lento e amamantadas por unha firme conexión coa terra. "Dende pequeniña escoitaba falar a xente na aira de Constantino e parecíame que estaba vivindo momentos marabillosos". Debuxaba para aprender,

Alexandra Pacheco

Xornalista e profesora de Secundaria

alexandra.pacheco@edu.xunta.gal

REVISTA GALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 87-88

para aprender escoitaba. Ana Moreiras nunca deixou de revistar co seu estoxo de lapiseiros afiados esa patria da infancia que foron as airas do lugar de Vilaldar, onde os seus soños de nena permanecían intactos. Alí agardaban, coma decote, a veciña Hortensia, a tía Manola e a mamá Marisa dispostas a ofrecerlle xenerosas a sabedoría do pobo en forma de historias en-

Fotografía: La Voz de Galicia

tretécidas. A necesidade de materializar o que lle “pedía o corpo” á autora nese momento da súa vida fixo o resto.

Por todo iso o desafío non só vale esteticamente a pena, senón que obedece case a un imperativo moral. No seu poema “Paisaxe materna” Julio Llamazares di: “Como hai un idioma materno que che ensina a nomear as cousas, hai unha paisaxe materna coa que aprendes a ver o mundo”. En *Madialeva* están en forma de viñetas todos eses espellos maternos cos que aprendemos a mirar o mundo cando eramos nenas. É unha obra herdeira desa vivencia íntima e feminina, pero é tamén colectiva e social porque é insurxente contra a extinción do mundo rural, reivindicativa co papel da muller labradora (sempre no epicentro do relato) e funciona marabillosamente ben como antídoto contra a máis que posible dor do esquecemento nun contexto no que sabemos que manda, e moito, a

memoria. A Ana Moreiras gústalle lembrar nas presentacións que *Madialeva* mestura ficción e non ficción en cada un dos contos, pero o certo é que hai moita realidade social e biográfica nesa transmisión do relato do que ela extrae emoción e picaresca, denuncia e miseria, pero tamén optimismo.

Miraz é a aldea de Friol na que transcorren as tramas, mais podería ser calquera aldea, país ou incluso o mundo enteiro porque hai algo de universal en todas elas. De aí que na lectura convivan as sensacións de que algo importante se extingue coa reconfortante sospeita de que todo iso pervive ao mesmo tempo. A realidade material da aldea, que esmorece sen remedio, concilia con sentimentos que rabeán por subsistir, coma a envexa, a ambición, o medo ao que dirán ou o amor incondicional.

De todo iso sae a sabrosura do froito. *Madialeva* debúxanos con autenticidade e dialoga con

todas nós a través das diferentes historias. Fala das intrigas familiares, das liortas na taberna, das demencias, das persoas que loitan sabendo que a súa loita está perdida, das mulleres que casan sen amar, das novas furgonetas-supermercado que percorren as estradas de casa en casa, das liñas do horizonte máis alá da tormenta, da igrexa e tamén, como non, do importantísimo papel das escolas rurais. Porque as nenas de aldea que criaron a autora e que amantaron esta noveliña gráfica cos seus relatos sabían perfectamente que naqueles pupitres da vella escola de Miraz se estaba escribindo o seu futuro e que mestras xenerosas coma a dona Ofelia, protagonista dunha das historias do libro, tiñan e seguen tendo a chave mestra máis prezada do mundo, a chave que abre a porta de ouro da liberdade. ■